

شورای عالی حوزه علمیه قم
مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خاوران
مدرسه علمیه کوثر
شهرستان قزوین

تحقیق پایانی سطح دو (کارشناسی)

نفقه زوجہ در حقوق ایران

استاد راهنما:

جناب آقای علی عباسی

مشاور:

خانم شیبانی

استاد داور:

محمد سلطان محمدی

پژوهشگر:

اکرم شریفی آقابابایی

زمستان ۱۳۸۸

بسم الله الرحمن الرحيم

بسمه تعالی

تحقیق پایانی با موضوع:

که توسط سرکار خانم:

برای دریافت دانشنامه سطح دو (کارشناسی) تدوین شده است، توسط هیأت داوران مورد

ارزیابی قرار گرفته و در تاریخ / / ۱۳۰۰، با کسب رتبه

پذیرفته شده است.

استاد راهنما:

استاد داور:

مدرسه علمیه:

شهرستان:

امضای مدیر و مهر مدرسه

تحمیدیه

پس از ممد فراوان و سپاس بی‌شمار پروردگار عالمیان جلّت عظمتہ و درود بی‌مد بہ روان پاک فاتمہ رسل و فخر کل مضرت ممد بن عبد اللہ (ص) و بر خلیفہ بلا فصلش علی بن ابی طالب (ع) و ائمہ ہدایہ مہدیین (ع) سیّما بقیۃ اللہ الاعظم حجة بن الحسن العسکری عجل اللہ تعالیٰ فرجہ الشریف.

و سپاس خداوند منان و آفرینندۀ کون و مکان کہ بہ من کمک کرد در این مجموعہ بتوانم از این دو منبع گرانبہا قرآن و عترت بہرہ برم. بہ امید این کہ این مجموعہ بتواند در راستای اصول اسلام راہبر و راہگشا باشد.

تقدیم

به پدر عزیزم:

پدرم دیده به سویت نگران است هنوز

غم نادیدن تو بار گران است هنوز

آن قدر مهر و وفا بر همگان کردی تو

نام نیکت همه جا وردِ زبان است هنوز

مسائل حقوقی و مالی می‌باشد، وقتی زن هنوز به سن رشد نرسیده محجور است و نمی‌تواند شخصاً در این باره اقدام نماید بلکه محتاج به اجازه ولی یا قیم می‌باشد. ولی و قیم به نمایندگی از محجور می‌توانند اقدامات لازم را به عمل آورند.^۱

نتیجه

خانواده به عنوان اولین سلول تشکیل‌دهنده جامعه از اهمیت بسیار بالایی برخوردار است. زیرا نفقه درست زن باعث نشاط زن می‌شود و نشاط زن به دنبال خود نشاط خانواده را در پی دارد و نشاط خانواده بی‌شک با استحکام مبانی جامعه ارتباط مستقیم دارد.

در امور خانواده اصالت دادن به تکلیف، باعث پیدایش روحیه فداکاری و گذشت و در نتیجه ایجاد صفا و صمیمیت که ارکان زندگی هستند، می‌شود. بنابراین منطقی است که مسائل مربوط به خانواده را در علم اخلاق بررسی نمایم. اما از آنجایی که بنای همه زندگی‌ها بر ارکان اخلاقی پایه‌گذاری نشده است، متأسفانه چه بسیار مواردی که به جای عشق و محبت، اختلافاتی در خانواده بروز می‌کند که حقوق طبق خود - برقراری نظم در جامعه - لاجرم مجبور به دخالت و حل و فصل آن می‌باشد. بنابراین نظام حقوقی باید به قدری حساب شده و دقیق باشد که اولاً موجب تحکیم و تقویت پایه‌های رکن خانواده گردد و ثانیاً به نوعی تنظیم شده باشد که در صورت بروز مشکلات پاسخگو باشد.

با توجه به این که قانون اساسی ما برگرفته از (آیات و روایات) فقه ما است، به این نتیجه در رساله می‌رسیم که نفقه زوجۀ دائمه واجب است.

فهرست منابع

- قرآن کریم / مهدی الهی قمشه‌ای.
- ۱- اباذری فومشی، منصور. نحوه عملی رسیدگی به دعاوی خانوادگی در محاکم و دادسراها. تهران، خرسندی، ۱۳۸۵.
- ۲- ابن بابویه قمی (صدوق)، محمد بن علی بن حسین. من لا یحضره الفقیه. محمدجواد غفاری، تهران، نشر صدوق، ۱۳۶۷، ج ۳.
- ۳- ابن نجیم، زین‌الدین بن ابراهیم. البحر الرائق. بیروت، دارالکتب العلمیه، ۱۴۱۸ ق، ج ۴.
- ۴- اصفهانی، ابوالحسن. وسیله النجاة. تهران، مؤسسه نشر آثار امام، ۱۳۸۰، ج ۲.
- ۵- اصفهانی، راغب. مفردات و الفاظ قرآن. چاپ اول، بی‌جا، نشر سبحان، ۱۳۸۶.
- ۶- امامی، اسدالله. حقوق خانواده. تهران، دانشگاه تهران، ۱۳۷۲، ج ۱.
- ۷- امامی، سید حسن. حقوق مدنی. تهران، اسلامیه، ۱۳۷۴، ج ۴.
- ۸- بابازاده، علی‌اکبر. مسائل ازدواج و حقوق خانواده. قم، بدر، ۱۳۷۰.
- ۹- بهائی، محمدبن حسین. جامع عباسی. قم، دفتر انتشارات قم، ۱۳۸۶.
- ۱۰- بهشتی، احمد. خانواده در قرآن. چاپ دوم، قم، دفتر تبلیغات، ۱۳۷۷.
- ۱۱- جعفری لنگرودی، محمدجعفر. حقوق خانواده. تهران، نشر مؤلف، ۱۳۵۵.
- ۱۲- جوهری، اسماعیل. صحاح اللغة. تهران، امیری، ۱۳۶۸.
- ۱۳- حرّانی، حسن بن شعبه. تحف العقول. محمدباقر کمره‌ای، تهران، کتابخانه اسلامیه، ۱۳۹۸ ق.
- ۱۴- حرّ عاملی، محمد بن حسن. وسائل الشیعه. بیروت، دار احیاء التراث العربی، ۱۴۰۳ ق، ج ۱۵.
- ۱۵- حکیم، محسن. مستمسک العروة. قم، کتابخانه مرعشی، ۱۴۰۴ ق، ج ۱۴.
- ۱۶- خامنه‌ای، سید محمد. حقوق زن (مقایسه حقوق بشری در اسلام و اعلامیه حقوق بشر). چاپ دوم، تهران، انتشارات علمی و فرهنگی، ۱۳۷۵.

- ۱۷- خمینی، روح‌الله. **تحریر الوسيله**. قم، جامعه مدرسین، ۱۴۰۴ ق، ج ۲.
- ۱۸- الخوزی الشرتوتی البنانی، سعید. **اقرب الموارد**. قم، کتابخانه مرعشی، ۱۴۰۳ ق.
- ۱۹- خوئی، ابوالقاسم. **منهاج الصالحین**. بی‌جا، بی‌نا، بی‌تا.
- ۲۰- شریف، علی. **نفقه و تمکین در حقوق خانواده**. تهران، بشارت، ۱۳۷۶.
- ۲۱- صدر، حسن. **حقوق زن در اسلام و اروپا**. تهران، جاویدان، ۱۳۵۵.
- ۲۲- طباطبایی، علامه محمدحسین. **المیزان**. محمدباقر موسوی همدانی، چاپ هفتم، قم، انتشارات اسلامی، ۱۳۷۵، ج ۲ و ج ۳.
- ۲۳- طباطبایی، محمد. **المناهل**. قم، آل‌البیت، بی‌تا.
- ۲۴- طباطبایی حکیم، محمدسعید. **منهاج الصالحین**. بیروت، دارالصفوة، ۱۴۱۶ ق، ج ۲.
- ۲۵- طبرسی، فضل بن حسن. **مجمع البیان**. علی کرمی، تهران، وزارت ارشاد، ۱۳۸۰، ج ۲.
- ۲۶- طوسی، محمد بن حسن. **التبیان**. بیروت، دار احیاء التراث العربی، ۱۴۰۹ ق، ج ۳.
- ۲۷- عاملی، زین‌الدین علی بن احمد. **شرح لمعه**. علی شیروانی، قم، کتابفروشی دآوری، ۱۴۱۰ ق، ج ۵.
- ۲۸- عراقی، عزت‌الله. **آیا می‌دانید حقوق زن در دوران ازدواج چیست؟**. قم، بدر، ۱۳۷۰.
- ۲۹- عظیم‌زاده اردبیلی، فائزه. **بررسی آیات نکاح در قرآن کریم**. تهران، سازمان تبلیغات، ۱۳۶۹.
- ۳۰- فاضل، مقداد بن عبدالله. **کنز العرفان**. محمدباقر بهبودی، چاپ چهارم، تهران، مرتضوی، ۱۳۶۹، ج ۲.
- ۳۱- فرشتیان، حسن. **نفقه زوجه در حقوق ایران و مطالعه تطبیقی**. قم، دفتر تبلیغات، ۱۳۷۱.
- ۳۲- کاتوزیان، ناصر. **حقوق مدنی خانواده**. تهران، شرکت سهامی انتشار، ۱۳۷۱.
- ۳۳- کلینی، محمد بن یعقوب. **فروع کافی**. بیروت، دارالاضواء، ۱۳۷۲، ج ۴ و ج ۵.
- ۳۴- گواهی، زهرا. **سیمان زن در آئینه فقه شیعه**. تهران، سازمان تبلیغات، ۱۳۶۹.
- ۳۵- المتقی الهندی، علاء‌الدین. **کنز العمال**. بیروت، الرسالة، ۱۴۱۳ ق، ج ۸.

- ۳۶- مجلسی، محمدتقی. شرح من لا یحضر. تهران، بنیاد فرهنگ اسلامی، بی‌تا، ج ۸.
- ۳۷- مجلسی، محمدتقی. روضة المتقین. تهران، بنیاد فرهنگ اسلامی، بی‌تا، ج ۸.
- ۳۸- مجلسی، محمدباقر. بحارالانوار. تهران، دارالکتب الاسلامیه، ۱۳۶۲، ج ۱۰۳.
- ۳۹- محقق، محمدباقر. حقوق مدنی زوجین. تهران، بنیاد قرآن، ۱۳۶۰.
- ۴۰- محقق حلّی، جعفر بن حسن. شرایع الاسلام. تهران، اسماعیلیان، ۱۳۶۶، ج ۲.
- ۴۱- محقق داماد، سید مصطفی. تحلیل فقهی حقوق خانواده (نکاح و انحلال آن). تهران، اسماعیلیان، ۱۳۶۶.
- ۴۲- محی‌الدین، محمد. الاحوال الشخصية فی الشريعة الاسلامیة. بیروت، دارالکتب العربی، ۱۴۰۴ ق.
- ۴۳- مطهری، مرتضی. نظام حقوق زن در اسلام. چاپ بیست و نه، قم، صدرا، ۱۳۵۷.
- ۴۴- معلوف، لوئیس. المنجد. محمد بندرریگی، تهران، ایران، ۱۳۷۴.
- ۴۵- معین، محمد. معین (فرهنگ فارسی). تهران، امیرکبیر، ۱۳۵۳، ج ۴.
- ۴۶- مکنون، ثریا. بررسی تاریخی منزلت زن از دیدگاه اسلام و تهران، سازمان تبلیغات، ۱۳۷۴.
- ۴۷- منتظری یزدی، محمد. احکام ازدواج و طلاق از نظر اسلام. چاپ دوم، تهران، خزر، ۱۳۶۵.
- ۴۸- موسوی مقدم، محمد. راهنمای دعاوی خانوادگی. قم، وزارت دادگستری کل استان قم، بی‌تا.
- ۴۹- نجفی، محمدحسن بن باقر. جواهر الکلام. چاپ چهارم، تهران، دارالکتب الاسلامیة، ۱۳۶۵، ج ۳۱.
- ۵۰- یارارشدی، علی. نفقه زوجه در حقوق ایران، انگلیس و هند. تهران، بوستان توحید، ۱۳۷۹.